

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 20. mája 2024

č. 4)

Stanovisko k Návrhu zákona o príspevku poskytovanom z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona o príspevku poskytovanom z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v dôsledku začatia nového programového obdobia Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie a potreby vytvoriť vnútroštátny právny základ nadväzujúci na nové nariadenia Európskej únie, ktoré upravujú novú Spoločnú poľnohospodársku politiku Európskej únie, a to s ohľadom na projektové intervencie v záujme rozvoja vidieka na roky 2023 – 2027.

Základným cieľom návrhu zákona je úprava vzťahov pri poskytovaní príspevku na projektové intervencie v záujme rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „príspevok“), postupov a podmienok poskytovania príspevku, práv a povinností osôb v súvislosti s poskytovaním príspevku, pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní príspevku a zodpovednosti osôb za porušenie podmienok poskytnutia príspevku v programovom období 2023 – 2027.

Zároveň sa návrhom zákona upravujú aj právne vzťahy pri poskytovaní príspevku na finančný nástroj z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „príspevok na finančný nástroj“), postup a podmienky poskytovania príspevku na finančný nástroj a vykonávania finančného nástroja, práva a povinnosti osôb v súvislosti s poskytovaním príspevku na finančný nástroj a vykonávaním finančného nástroja, pôsobnosť orgánov štátnej správy pri poskytovaní príspevku na finančný nástroj a vykonávaní finančného nástroja, zodpovednosť osôb za porušenie podmienok poskytnutia príspevku na finančný nástroj a vykonávanie finančného nástroja v programovom období 2023 – 2027.

Predmetom návrhu zákona je aj právna úprava poskytovania technickej pomoci z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Dátum nadobudnutia účinnosti sa navrhuje s ohľadom na potrebu zabezpečiť včasné a riadne poskytovanie príspevku a príspevku na finančný nástroj. Vzhľadom na predpokladanú dobu trvania legislatívneho procesu je možné predpokladať zachovanie 15 dňovej legisvakačnej doby v súlade s § 19 ods. 5 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Stanovisko AZZZ SR :

Zásadná pripomienka k čl. III - zákon č. 280/2017 Z. z.

Zásadne žiadame predkladateľa podrobne upraviť proces vydávania správy o zistenej nezrovnalosti v intenciách Správneho poriadku a žiadosti o vysporiadanie finančných prostriedkov. Zároveň žiadame explicitne uviesť v zákone, že zaslanie správy o zistenej nezrovnalosti nezakladá právo Pôdohospodárskej platobnej agentúry zablokovať čerpanie prostriedkov zo schém štátnej pomoci.

Odôvodnenie:

Proti správe o nezrovnalosti, ktorá je podkladom pre žiadosť o vysporiadanie finančných vzťahov, v zmysle aktuálne platnej legislatívy neexistuje možnosť podania opravného prostriedku. Zákon ukladá platobnej agentúre

povinnosť aktualizovať správu o nezrovnalosti v prípade, ak nastala zmena v údajoch uvedených v správe. Posúdenie, či nastala zmena v údajoch, je na platobnej agentúre, pričom zákon neupravuje lehoty ani procesný postup platobnej agentúry v súvislosti s posudzovaním zmeny v údajoch uvedených v správe. Pokiaľ by prijímateľ namietal údaje uvedené v správe a predložil platobnej agentúre tvrdenia a dôkazy preukazujúce nesprávnosť údajov v správe, platobná agentúra nemá formalizovaný postup ani zákonnú lehotu, v ktorej by sa mala vyjadriť, či predložené tvrdenia a dôkazy považuje za spôsobilé zmeniť údaje uvedené v správe. Prijímateľ je preto vystavený právnej neistote v tom, že nevie kedy, ako a či vôbec sa bude platobná agentúra zaoberať jeho podaním. Zaslanie akýchkoľvek „námietok“ voči správnosti údajov uvedených v správe zároveň nemá žiadny dopad na vznik následkov doručenia správy o nezrovnalosti a žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že správa o zistenej nezrovnalosti sa vystavuje v prevažnej väčšine len na základe diaľkového prieskumu zeme, hrozí, že správa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z dôvodu, že bol nedostatočne zistený skutkový stav, resp. to, že z podkladov správy o nezrovnalosti nevyplýva zistený skutkový stav, sú správy o zistenej nezrovnalosti nezákonné. Za nezákonné sa môžu považovať správy o zistenej nezrovnalosti aj z toho dôvodu, že správy o zistenej nezrovnalosti sa týkajú prípadov, v ktorých už raz bol vyhodnotený skutkový stav, na základe ktorého bolo vydané rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť – z toho dôvodu sa vynára prekážka už rozhodnutej veci. Vydaním správy o zistenej nezrovnalosti k tej istej veci sa rovnako tak porušuje právna zásada ne bis in idem. Keďže sa správy o zistenej nezrovnalosti vystavujú za minulé roky a poľnohospodár si nie je vedomý pochybenia, často nevie ani plánovať svoje finančné toky tak, aby vedel túto tzv. vratku uhradiť. Zároveň sa mu tento problém, o ktorom nebol v čase jeho vzniku informovaný, s veľkou pravdepodobnosťou prenáša aj do ďalších rokov. Takáto kumulovaná finančná záťaž, nielen bráni rozvoju podnikania a znižuje konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho podniku, ale v krajnom prípade môže viesť aj k ukončeniu podnikania. Na základe doterajších skúseností PPA sa vo všetkých prípadoch nedostatočne oboznámila so skutkovým stavom na pozemkoch a vymáhala nezrovnalosť bez akýchkoľvek relevantných dôkazov. Žiadame preto, aby sa PPA vôbec už čo len pred vypísaním správy o podozrení na nezrovnalosť sa dôkladne oboznámila s prírodnými a hospodárskymi podmienkami žiadateľmi, všetkými zákonnými povinnosťami poľnohospodára/ žiadateľa a so všetkými dobrovoľnými záväzkami žiadateľa, nakoľko je neprijateľné, aby žiadateľ spĺňal všetky zákonné a dobrovoľné záväzky, vrátane záväzkov v oblasti priamych a neprojektových platieb a aby za plnenie svojich záväzkov bol sankcionovaný. Zároveň žiadame, aby sa PPA oboznámila v takých prípadoch aj s podkladmi, ktoré na vyžiadanie PPA v takých prípadoch poskytne žiadateľ (evidencia o pozemkoch, jeho vlastnostiach, tzn. „kniha honov“, denník pasenia a ďalšia povinná alebo dobrovoľná dokumentácia žiadateľa) a až následne aby PPA konštatovala ešte len podozrenie na nezrovnalosť a nie hneď aj samotnú nezrovnalosť. Je neprípustné, aby PPA bez relevantných dôkazov zasielala žiadateľom oznámenie o nezrovnalosti, nezmyselne znižovala výmeru nárokovateľnej výmery na podporu priamych platieb, nakoľko bez ohľadu na vypísané oznámenia o nezrovnalostiach sa žiadateľ naďalej stará o dotknuté pozemky a obhospodaruje dané pozemky spôsobom determinovaným plnením podmienok žiadateľa o priame platby a zároveň aj prirodzenou starostlivosťou riadneho hospodára o pôdu, ktorá mu je zverená. Tým zároveň vznikajú Slovenskej republike národohospodárske škody. Platobná agentúra by mala spoľahlivo a úplne zistiť skutkový stav veci a iba vtedy, ak z dostatočne a presne zisteného skutkového stavu veci nepochybne vyplýva nezrovnalosť (ako porušenie práva), by mala pristúpiť k vypracovaniu správy o nezrovnalosti. Keď správa o nezrovnalosti vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, resp. keď zistený skutkový stav nevyplýva z podkladov správy o nezrovnalosti, nemožno akceptovať to, že by malo byť na prijímateľovi, aby preukazoval nesprávnosť údajov uvedených v správe. Nie je možné akceptovať, aby platobná agentúra vypracovala nezákonnú správu o nezrovnalosti a prenášala dôkazné bremeno na prijímateľa, aby ten preukazoval, že k nezrovnalosti (úplne alebo čiastočne) nedošlo. Nezrovnalosť musí byť riadne zistená a preukázaná zo strany platobnej agentúry a bez spoľahlivého a úplného zistenia skutkového stavu veci a bez správneho právneho posúdenia veci nemôže platobná agentúra prijať záver o tom, že došlo k nezrovnalosti, teda k porušeniu práva.

Záver :

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní uvedených pripomienok.